

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za državno ureditev

Številka: 060-05-6/2023/7
Ljubljana, 8. 6. 2023

Predlog

ZAPISNIK

6. seje Komisije Državnega sveta za državno ureditev, ki je bila v sredo, 31. maja 2023 ob 13. 03 uri. Seja je potekala v sejni sobi 212/II, Šubičeva 4, Ljubljana in se je zaključila ob 14. 15 uri.

Prisotni:

predsednik: Rajko Fajt

člani: Milan Ozimič, mag. Marko Zidanšek, Bojana Potočan, Jožef Školč, Bojan Kekec, Andrej Poglajen (nadomeščal Dušan Strnad) in mag. Elena Zavavlav Ušaj (nadomeščala Branimir Štrukelj).

Opravičena: Branimir Štrukelj in Dušan Strnad.

Sejo je vodil Rajko Fajt.

V sredo, 24. maja 2023 je bilo po elektronski pošti poslano vabilo s predlogom dnevnega reda:

1. **Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj (ZOZKD-B), skrajšani postopek, EPA 0716 - IX**
2. **Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodnem registru (ZSReg-H), druga obravnava, EPA 0713 - IX**
3. **Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o nadzoru državne meje (ZNDM-2H), skrajšani postopek, EPA 0774 - IX**
4. **Potrditev zapisnikov 4. redne seje in 5. izredne (1. korespondenčne) seje komisije**
5. **Pobude in vprašanja**

V ponedeljek, 29. 5. 2023 je bil posredovan predlog za razširitev dnevnega reda z naslednjo točko: Predlog Zakona o dopolnitvi Zakona o sodniški službi (ZSS-N), skrajšani postopek, EPA 0800 – IX.

Soglasno je bil potrjen naslednji dnevni red seje:

1. **Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj (ZOZKD-B), skrajšani postopek, EPA 0716 – IX**
2. **Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodnem registru (ZSReg-H), druga obravnava, EPA 0713 - IX**
3. **Predlog Zakona o dopolnitvi Zakona o sodniški službi (ZSS-N), skrajšani postopek, EPA 0800 – IX**
4. **Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o nadzoru državne meje (ZNDM-2H), skrajšani postopek, EPA 0774 – IX**
5. **Potrditev zapisnikov 4. redne seje in 5. izredne (1. korespondenčne) seje komisije**
6. **Pobude in vprašanja**

Ad1) Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj (ZOZKD-B), skrajšani postopek, EPA 0716 - IX

Pri točki so člani komisije prejeli mnenje Vlade in mnenje Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora.

Pri točki je sodelovala Lucija Tacer, poslanka Državnega zbora, ki je predstavila predlog zakona v imenu predlagateljev in predstavnici Ministrstva za pravosodje mag. Nina Koželj, generalna direktorica Direktorata za kaznovalno pravo in človekove pravice in Miriam Lavrič, vodja sektorja.

Lucija Tacer, poslanka Državnega zbora je v imenu skupine poslank in poslancev (v nadaljevanju: predlagatelj) predstavila novelo Zakona o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj. Predlog zakona uresničuje 2 spremembi, ki jih je Varuh človekovih pravic izpostavil že v 2 preteklih poročilih. Priporočila Varuha človekovih pravic slonijo na priporočilih Sveta Evrope v okviru določbe Konvencije Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi (MKUTL, 15. člen) in Direktive 2011/36/EU o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev (17. člen), ki zavezujejo RS.

Predlagani sta dve rešitvi, prva je, da se črta formalni pogoj državljanstva Slovenije oziroma druge države članice Evropske unije za žrtev kaznivega dejanja, zato, da lahko pridobi odškodnino iz državne sheme, kar izvira iz mednarodnih dokumentov in zahtev, ki ščitijo predvsem žrtve trgovine z ljudmi, ki ponavadi nimajo prijavljenega prebivališča oziroma nimajo državljanstva države, kjer so bile žrtve kaznivega dejanja. Poleg tega novela prinaša možnost, da se aktivno legitimiran tožnik odpove sodnemu varstvu, s čimer se zagotovi hitrejšo dokončnost in pravnomočnost odločbe, ki dodeljuje odškodnine in posledično bo olajšana pridobitev odškodnine.

Predstavnica Ministrstva za pravosodje je predstavila stališča Vlade oziroma Ministrstva za pravosodje (v nadaljevanju: MP) do predloga zakona. Poudarila je, da Vlada podpira cilje predstavljenega zakona in obe vsebinski rešitvi in meni, da je vsebina predloga zakona primerna. Vlada podpira tako ukinitvev formalnega pogoja državljanstva za priznanje odškodnine žrtvam in tudi, da se zakonsko uredi možnost upravičenca do odškodnine, da se odpove vložitvi pravnega sredstva. Vlada meni, da obe spremembi zasledujeta cilj izboljšanja položaja žrtev nasilnih naklepnih dejanj.

V okviru razprave je bila izražena podpora predlaganim spremembam, ki bodo prispevale k učinkovitejšemu postopku pri pridobivanju odškodnin za žrtve kaznivih dejanj in širitev te pravice na žrtve, ki niso slovenski državljani ali državljani katere druge države članice Evropske unije. Prav tako je bilo na komisiji opozorjeno, da mora razen v primerih iz 7. člena zakona žrtev v vsakem primeru uveljavljati odškodninski zahtevek najprej v kazenskem postopku, ki lahko traja dolgo. Nato je ponavadi žrtev napotena na civilno pravdo, saj kazenska sodišča praviloma ne odločajo o odškodninah, kar pomeni, da je celoten postopek zelo dolg. Bilo je izpostavljeno, da sama odpoved sodnemu varstvu ne bo zelo bistveno vplivala na hitrost postopka in zato bi bilo treba v nadaljevanju razmišljati o tem kako celoten postopek urediti na drugačen način in omogočiti hitrejšo izplačilo odškodnin.

Na komisiji je bilo tudi opozorjeno na statistiko v obrazložitvi novele, kjer je navedeno, da je bilo od 1. januarja 2006 do 1. januarja 2023 obravnavanih le 7 zadev, v katerih je bila odškodnina zaradi neizpolnjevanja formalnega pogoja državljanstva zavržena in na mnenje Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora, da bi bilo treba v utemeljitvi zakonodajnega gradiva upoštevati tudi število vseh žrtev nasilnih naklepnih dejanj v preteklih letih, ki zaradi neizpolnjevanja pogoja državljanstva niso bile upravičene do odškodnine. Komisijo je zato zanimalo ali je mogoče bolj natančno oceniti finančne posledice predloga zakona.

Predstavnica predlagateljev je opozorila, da točnih finančnih posledic predloga zakona ni mogoče predvideti, glede na to, da gre za osebe, ki zaradi neizpolnjevanja pogoja državljanstva postopkov sploh niso sprožile. Glede na podatke, ki so na razpolago na Ministrstvu za notranje zadeve o žrtvah trgovine z ljudmi so to zelo nizke številke (za 2022 je navedenih 5 oseb, za 2020 27). Predstavnica predlagateljev je poudarila, da so v gradivu navedeni ljudje, ki so se spustili v postopke, žal pa ne vemo koliko je tistih, ki niso sprožili sodnih postopkov. Pri tem je bilo opozorjeno, da so v 6. členu zakona opredeljeni pogoji kdaj je oseba sploh upravičena do odškodnine. Poleg tega, da mora biti žrtev nasilnega naklepnega dejanja, je upravičenost omejena tudi na to, da to velja samo za dejanja, kjer je prosilec za odškodnino utrpel telesno poškodbo, okvaro zdravja ali duševne bolečine. Predstavnica predlagateljev je menila, da gre v predlogu zakona za ustrežno rešitev, ki so jo ocenjevali tudi v okviru Direktive, ki jo je treba implementirati in Konvencije Sveta Evrope in primerljivih mednarodnih ureditev.

Komisija je spraševala na kakšen način se izplačuje odškodnina in kdo poskrbi za njeno izplačevanje. Pojasnjeno je bilo, da se odškodnine izplačujejo iz odškodninske sheme, gre za proračunsko postavko pri Državnem odvetništvu. Še dodatno je bilo opozorjeno, da so pogoji za pridobitev odškodnine relativno strogi, na leto na MP prejmemo med 40 in 50 zahtev za takšno odškodnino in zneski, ki so žrtvam odobreni so relativno nizki. V 2021 je tako skupna vsota vseh izplačanih odškodnin znašala nekaj več kot 20.000 evrov, v prejšnjih letih, pred kovidom, pa je bila vsota okoli 50.000 evrov.

V nadaljevanju razprave je predstavnica Ministrstva za pravosodje poudarila, da na ministrstvu pripravljajo celovite spremembe Zakona o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj, pri čemer se s predlagano novelo rešuje najbolj urgentni del. Strinjala se je z opozorilom iz razprave, da bo treba ob celoviti prenovi zakona premisliti tudi glede velike zapletenosti poti do izplačil odškodnin žrtvam kaznivih dejanj.

Na komisiji je bilo izpostavljeno še vprašanje zakaj predloga zakona ni pripravilo MP, glede na obveznost Slovenije do EU Direktive in Konvencije Sveta Evrope. S strani predstavnice predlagateljev in predstavnice MP je bilo rečeno, da so potekala usklajevanja o tej problematiki, dejstvo je, da je Varuh človekovih pravic že v 2 poročilih opozoril na nujnost ureditev teh sprememb, ki niso velike, vendar pomembne za usklajenost naše zakonodaje z mednarodnimi obveznostmi države. Ocenjeno je bilo, da je treba te popravke naredi čim hitreje, glede na že dosedanjo zamudo, in da se s tem omogoči eni najbolj ranljivih skupin pravičnejši sistem in hitrejši dostop do odškodnin. Celovita sprememba zakona, ki se pripravlja, zahteva več časa in zato je bilo dogovorjeno, da te minimalne spremembe vloži skupina poslank in poslancev. Opozorjeno je bilo, da je Slovenija trenutno poleg Malte še edina država članica Evropske unije, ki za uveljavljanje odškodnine od države za žrtev kaznivih dejanj zahteva, da ima državljanstvo naše države ali države članice EU in ta novela bo sedaj to končno uredila.

Komisija je **podprla** predlog zakona (7 Za, Proti nihče) in za poročevalko na Odboru za pravosodje določila državno svetnico Bojano Potočan.

Ad2) Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodnem registru (ZSReg-H), druga obravnava, EPA 0713 - IX

Pri točki so člani komisije prejeli mnenje Sodnega sveta in mnenje Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora.

Pri točki je sodeloval predstavnik Ministrstva za pravosodje Miha Verčko, generalni direktor Direktorata za civilno pravo.

Predstavnik Ministrstva za pravosodje (v nadaljevanju: predstavnik predlagatelja) je predstavil predlog zakona, ki skupaj s še 2 zakonoma predstavlja paket, ki ureja implementacijo dveh EU direktiv - Direktiva 2019/1151 o spremembi Direktive (EU) 2017/1132 glede uporabe digitalnih orodij in postopkov na področju prava družb (digitalizacijska direktiva) in Direktiva (EU) 2019/2121 o spremembi Direktive (EU) 2017/1132 glede čezmejnih preoblikovanj, združitvev in delitev (mobilnostna direktiva). Pred kratkim je bila predstavljena novela Zakona o gospodarskih družbah in ta z Zakonom o sodnem registru in s predhodno uveljavljenimi spremembami Zakona o notariatu predstavljajo t. i. paket zakonodaje.

Poglavitna rešitev iz t. i. digitalizacijske direktive je rešitev, ki bo omogočala, da se lahko vsaj en tip gospodarske družbe ustanovi spletno - po spletnem postopku brez fizične prisotnosti in ob hkratni zagotovitvi možnosti video povezave z notarjem (npr. ob sestavi notarskega zapisa). Spremembe Zakona o gospodarskih družbah in Zakona o sodnem registru (v nadaljevanju: oba zakona) bodo omogočile, da bo posameznik lahko ustanovil enoosebno gospodarsko družbo preko spleta, prav tako pa je predvidena tudi možnost ustanovitve gospodarske družbe večoosebnega d.o.o., pri čemer se zahteva preverba prave volje pri notarju preko varne video povezave. Podlago za varno video povezavo z notarjem pa zagotavlja že sprejeti Zakon v notariatu (Uradni list RS, št. 2/07 – uradno prečiščeno besedilo, 33/07 – ZSReg-B, 45/08, 91/13, 189/20 – ZFRO in 130/22).

Drugi del rešitev v predlogu zakona je povezan z izboljšanjem transparentnosti vseh registrov na ravni Evropske unije. Veliko rešitev, ki jih prinaša predlog zakona je povezano z dodatnimi podatki, ki se bodo morali voditi strukturirano in na način, da bodo vse spremembe v tujih registrih, ki se bodo npr. nanašale na podružnice naših podjetij v tujini, ažurirano zabeležene tudi v našem sodnem registru.

Rešitve, ki so vezane na t. i. mobilnostno direktivo so povezane predvsem z novimi postopki, ki jih prinaša novela Zakona o gospodarskih družbah glede čezmejnih preoblikovanj, združitvev in delitev gospodarskih družb.

Predstavnik predlagatelja se je opredelil do mnenja Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora in poudaril, da so mnenje skrbno preučili in se z njim strinjajo ter so pripravili ustrezne amandmaje, ki jih je Vlada že potrdila.

Komisija je soglasno potrdila predlog zakona, ki bo olajšal poslovanje in ustanavljanje podjetij ter zmanjšal nepotrebno administracijo.

Glede na pretekle slabe prakse veriženja podjetij s strani tujcev, ki so pri nas odpirali podjetja, je komisijo zanimalo, na kakšen način bo urejena omejitev ustanavljanja enoosebnih družb, koliko in v kakšnih časovnih okvirih lahko ena oseba ustanavlja enoosebne družbe. Komisijo je še zanimalo kako bo pri ustanavljanju podjetij preko spleta potekalo preverjanje omejitev, saj morajo tujci za ustanovitev podjetja predložiti različna dovoljenja iz svoje matične države (o nekaznovanosti in drugo). Doslej so morali potrdila predložiti v fizični obliki in ali v primeru ustanavljanja spletnih podjetij veljajo enaka pravila.

Predstavnik predlagatelja je v zvezi z navedenimi vprašanji pojasnil, da veljajo enaka pravila, ne glede na način ustanavljanja podjetja, pravila, ki so veljala doslej bodo veljala tudi v primeru spletnega ustanavljanja podjetij. Glede vprašanja koliko enoosebnih družb posameznik lahko ustanovi v nekem časovnem obdobju je predstavnik predlagatelja izpostavil 10.a člen Zakona o gospodarskih družbah, ki postavlja časovni okvir in dovoljuje, da se podjetje ustanovi na vsake 3 mesece in to velja tudi za spletne variante. Vse omejitve, ki so določene v Zakonu o gospodarskih družbah veljale tudi za spletno ustanavljanje družb. Glede predložitve potrdil, ki jih državni organi izdajajo v fizični obliki bodo sedaj veljala tudi

elektronska potrdila, če bodo ustrezno elektronsko podpisana, z zagotovljeno stopnjo varnosti, in posredovana s strani ustreznih organov. Za spletno ustanavljanje podjetij bodo zahtevane povsem enake listine in potrdila kot doslej, prav tako bodo veljale vse omejitve kot doslej.

Predstavniki predlagatelja je poudaril pozitivno stvar, ki jo prinaša digitalizacija na področju preverjanja določenih omejitev za ustanavljanje podjetij. 255. člen Zakona o gospodarskih družbah določa omejitve glede osebe, ki je lahko direktor in npr. to, med drugim, ne more biti nekdo, ki je pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje. Ti podatki se bodo sedaj, glede na rešitve v obeh zakonih, lahko preverjali za območje celotne Evropske unije in ne le za območje Republike Slovenije. Če bo nekdo obsojen v Nemčiji bo omejitev za imenovanje na direktorsko mesto veljala tudi pri nas. Ta del postopkov bo tekel po uradni dolžnosti in ne na podlagi predložitve listin.

Komisija je izpostavila pomembnost predstavljenih sprememb tako za posameznike, kot za državo, pri čemer gre z vidika zagotavljanja tehnične podpore pri implementaciji obeh zakonov za velik zalogaj. Komisijo je zanimalo ali bo naša informacijska infrastruktura to prenesla oziroma v kakšni meri bo infrastruktura nadgrajena, da bo lahko uspešno sledila vsem novim procesom. Predstavniki predlagatelja je v odgovoru najprej izpostavil, da je bila pri pripravi omenjenih zakonov prva skrb predlagateljev ali bo Informacijska pooblaščenka (v nadaljevanju: IP) dovolila zbiranje vseh novih podatkov. V okviru ocene učinka je bila narejena zato zelo podrobna analiza, saj so vsi novi podatki osebni podatki, vendar je predlog zakona s strani IP dobil pozitivno mnenje. Glede zagotavljanja tehnične infrastrukture je v predlogu zakona predvideno razmeroma dolgo obdobje do začetka uporabe vseh zakonsko predvidenih rešitev. Začetek uporabe je vezan na izdajo odredbe ministra pristojnega za gospodarstvo, ko bodo izpolnjeni tehnični pogoji, vendar najpozneje do 1. januarja 2025. V okviru sprejemanja obeh zakonov so zagotovljena finančna sredstva za tehnično nadgradnjo, v predlogu zakona so z vidika nadgradnje spletnih postopkov predvidena sredstva v višini 500. 000 evrov, v okviru sprememb Zakona o gospodarskih družbah je znesek podoben. Predstavniki predlagatelja se je strinjal, da bo treba za uveljavitev predlaganih rešitev izpeljati mnogo predpriprav.

Na komisiji je bilo postavljeno še vprašanje glede hkratnih nadgradenj sodnega in poslovnega registra, ki se prav tako prenavlja. Predstavniki predlagatelja je poudaril, da je v tem primeru prednost, da vse te registre upravlja AJPES in pri pripravi rešitev je MP tesno sodelovalo z AJPES, finančne ocene za nadgradnje sistemov pa sta podala AJPES in Ministrstvo za javno upravo. Nadgradnja sodnega in poslovnega registra bosta tako potekala sočasno, uveljavitev posameznih rešitev pa bo lahko potekala fazno, glede na tehnične možnosti, določen je le končni rok uveljavitve predloga zakona.

Komisija je soglasno **podprla** predlog zakona in za poročevalko na Odboru za pravosodje določila državno svetnico Bojano Potočan.

Ad3) Predlog Zakona o dopolnitvi Zakona o sodniški službi (ZSS-N), skrajšani postopek, EPA 0800 – IX

Pri točki so člani komisije prejeli zahtevo Poslanskih skupin Svoboda, SD in Levica za sklic nujne seje Odbora za pravosodje in stališče Sodnega sveta.

Pri točki je sodelovala predstavnica Ministrstva za pravosodje Marija Atelšek, podsekretarka v Direktoratu za organizacijsko zakonodajo in pravosodno upravo.

Predstavnica Ministrstva za pravosodje (v nadaljevanju: predstavnica predlagatelja) je predstavila predlog zakona. Poudarila je, da veljavna ureditev sodniku ne prepoveduje, da bi kandidiral na druge državne ali mednarodne funkcije in bil nanje izvoljen. Za takšne primere položaj sodnika določa 40. člen Zakona o sodniški službi, po katerem sodniku v primeru izvolitve na eno od funkcij (npr. poslansko, ministrsko) sodniška funkcija in vse pravice in dolžnosti sodniške službe mirujejo. Mirovanje je mogoče torej samo, če sodnik prevzame drugo oblastno funkcijo na najvišji ravni, ali pomembno strokovno nalogo na državni ali mednarodni ravni, skupna značilnost teh funkcij pa je, da gre za časovno omejene in najbolj izpostavljene položaje. Sodnik pa po poteku te funkcije lahko nadaljuje trajni mandat.

S predlogom zakona se predlaga ureditev položaja sodnika, ki je imenovan na mednarodno sodišče in poleg sodniške funkcije v Republiki Sloveniji opravlja še funkcijo mednarodnega sodnika, vendar s to razliko, da funkcije sodnika na mednarodnem sodišču ne opravlja za polni delovni čas, v tem primeru bi mu sodniška funkcija mirovala, ampak v manjšem deležu od polnega delovnega časa. Glavni razlog za takšno dopolnitev Zakona o sodniški službi je vzpostavitev delovanja Enotnega sodišča za patente, na katerem bodo sodniki iz držav članic vsaj v začetni fazi delovanja sodišča delo opravljali za krajši delovni čas od polnega delovnega časa. To pomeni, da bodo hkrati opravljali sodniško službo v matični državi po notranjem pravu in del sodniške službe po pravilih mednarodnega sodišča. Sodniku bodo po novem 40.a členu v sorazmernem delu pravice in dolžnosti iz sodniške službe, ki so vezane na opravljanje sodniške službe, mirovale. Glede na prakso bo obseg mirovanja pravic in dolžnosti ugotovil Sodni svet, na predlog sodnika, ki je imenovan za sodnika mednarodnega sodišča in tam funkcijo opravlja krajši čas ter na podlagi mnenja predsednika sodišča na katerem sodnik opravlja sodniško službo v Sloveniji. Sodni svet bo ob tem izdal ugotovitveno odločbo o obsegu mirovanja sodniške službe.

Na komisiji je bilo izpostavljeno mnenje Sodnega sveta do predlagane spremembe, kjer Sodni svet pravi, da je že v okviru strokovnega usklajevanja predlagal, naj se ne uporablja institut mirovanja (sodniške službe), temveč naj se sodnika zgolj oprostijo sorazmernega dela sodniške službe, obseg oprostitve pa naj ugotovi predsednik sodišča in ne Sodni svet, saj gre za vprašanja obsega sojenja na posameznih sodiščih in posledično dohodka ter ostalih pravic in obveznosti, povezanih z delom, kar pa ni v pristojnosti Sodnega sveta. Komisijo je zato zanimalo, kakšne je stališče predlagatelja do mnenja Sodnega sveta in kakšni bodo nadaljnji koraki pri iskanju rešitve tega vprašanja.

Predstavnica predlagatelja je izpostavila 133. člen Ustave, ki določa nezdržljivost sodniške funkcije. Ustava namreč izrecno daje pooblastilo Zakonu o sodniški službi, da določi funkcije, ki poleg teh, ki so določene v Ustavi, niso združljive s sodniško funkcijo. Zakon mora torej še posebej določiti tiste funkcije, ki jih sodnik lahko opravlja in funkcija sodnika na mednarodnem sodišču je takšna izjema od nezdržljivosti. Iz tega razloga Ministrstvo za pravosodje ni sledilo mnenju Sodnega sveta. Sodniška funkcija je zelo strogo obravnavana in sodnik poleg sodniške službe sme opravljeti zelo omejen nabor dejavnosti. Te dejavnosti so v glavnem vezane na publicistiko, izobraževanje in pedagoško delo. Gre za varovalko, da se zagotovi čim večja stopnja neodvisnosti in nepristranskosti sodnika in če bi sodnik sprejel kakšno drugo delo, bi mu sodniška funkcija avtomatično prenehala, zato je institut mirovanja izjema, da se lahko sodniki, ki so izvoljeni na neko funkcijo, vrnejo na delovno mesto sodnika. Predlagani 40.a člen je izjema od te nezdržljivosti. Predstavnica predlagatelja je v pojasnilu tudi omenila, da na mnenje Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora še čakajo, ko se bo videlo ali bodo sledili mnenju Sodnega sveta. Ministrstvo za pravosodje je tekom usklajevanja dopolnitve v predlogu zakona bolj sledilo stališču Vrhovnega in Upravnega sodišča in na tej podlagi predlagalo rešitev.

Tekom razprave je bilo s strani predstavnice predlagatelja dodatno pojasnjeno, da sodniku, ki je imenovan za sodnika na mednarodnem sodišču za polni delovni čas sodniška funkcija na našem sodišču avtomatično miruje. V primeru Enotnega sodišča za patente pa sodišče

šele začenja z delom in ima majhen pripad zadev, zato so se odločili, da bodo sodniki, ki so imenovani, svoje delo opravljali 20 % delovnega časa. To pomeni, da bo naša sodnica preostali del delovnega časa še vedno delala na domačem sodišču in ker gre v tem primeru za nezdržljivost dveh funkcij, je treba to težavo z dopolnitvijo predloga zakona urediti, saj ji bo v nasprotnem primeru sodniška funkcija na domačem sodišču prenehala.

Na komisiji je bil izražen pomislek ali je beseda mirovanje v resnici ustrezna, saj to lahko razumemo, da nekomu služba miruje, čeprav bo v tem primeru delo v 80 % delovnega časa še vedno opravljeno na domačem sodišču.

S strani predstavnice predlagatelja je bilo opozorjeno, da bo Enotno sodišče za patente z delom začelo 1. junija in da je naši državi uspelo doseči, da bo v Ljubljani delovala lokalna enota sodišča. Enotno sodišče za patente bo pripomoglo k vzpostavitvi enotnega patentnega varstva na območju Evropske unije in zato je treba poiskati rešitev za sodelovanje našega sodnika in zagotoviti delovanje lokalne enote sodišča v Sloveniji.

Komisija predloga zakona ni podprla, vendar ne gre za nasprotovanje ureditvi položaja sodniške funkcije v primeru opravljanja dela sodnika na mednarodnem Enotnem sodišču za patente, ampak je bil pomislek komisije v vsebini predloga rešitve, ki jo je predstavilo Ministrstvo za pravosodje, komisija pa je opozorila tudi na težavo, ki bo nastala, če bo Sodni svet vztrajal, da ni pristojen za izdajo ugotovitvene odločbe, kot je zapisal s svojim mnenju. V tem primeru bo težavo treba rešiti drugače in omogočiti delovanje naše sodnice na Enotnem sodišču za patente in nadaljevanje njenega dela na domačem sodišču.

Komisija predloga zakona **ni podprla** (Za 1, Proti 6) in za poročevalko na Odboru za pravosodje določila državno svetnico Bojano Potočan.

Ad4) Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o nadzoru državne meje (ZNDM-2H), skrajšani postopek, EPA 0774 – IX

Pri točki sta sodelovala predstavnika Ministrstva za notranje zadeve dr. Gregor Hudrič, v. d. generalnega direktorja Direktorata za policijo in druge varnostne naloge in mag. Aleksandra Spasojevič, vodjo Sektorja za sistemsko normativno dejavnost in analize.

Predstavnika Ministrstva za notranje zadeve sta predstavila dopolniti v predlogu zakona. Z novelo se vzpostavlja pravna podlaga za izplačilo odškodnine lastnikom zemljišč na južni državni meji za obdobje od poteka 24 mesecev od postavitve začasnih tehničnih ovir do datuma njihove odstranitve in sicer na tistih zemljiščih, kjer še ni bil začel oziroma končan postopek ustanovitve služnosti v javno korist.

Ob migrantskem valu v letih 2015-2016 se je na južni meji na zasebnih zemljiščih začelo postavljatičasne tehnične ovire. Zakon je predvideval, da upravičenci za prve dve leti prejmejo nadomestilo za uporabo svojih zemljišč. Po poteku dveh let pa je Zakon o nadzoru državne meje določil odškodnino na podlagi sklenjene služnosti za uporabo zasebnih zemljišč. Vendar se je v letu 2022 začelo s podiranjem začasnih tehničnih ovir, s tem pa je za nekatere lastnike nastala pravna praznina, saj služnost na vseh zemljiščih še ni ustanovljena, časne tehnične ovire pa so bile že odstranjene. Zaradi odstranitve ovir ni več smiselno ustanovljati služnosti na zemljiščih, vendar je treba vsem lastnikom za postavitve začasnih tehničnih ovir poravnati odškodnino tudi za vmesno obdobje. Novela vzpostavlja pravno podlago za izplačilo odškodnin ravno za to kategorijo lastnikov.

Druga novost v predlogu zakona pa postavlja pravno podlago za to, da bo policija lahko vodila evidenco izvedenih mejnih kontrol. Dopolnitev določa obseg obdelave in hrambo osebnih podatkov in natančneje ureja obseg evidenc izvajanja izravnalnih ukrepov. Z vstopom Republike Hrvaške v schengenski prostor je bila ukinjena sistematična kontrola na

kopenskih mejnih prehodih, zato bi bil v bodoče obstoj tovrstne evidence posebno uporaben v primeru, če bi bilo treba zaradi spremenjenih varnostnih razmer uvesti mejno kontrolo na notranjih mejah. Evidenca bi bila v tem primeru dobrodošla predvsem z vidika spremljanja varnostne situacije.

Komisija je zaprosila za dodatna pojasnila glede izplačevanja odškodnin za lastnike, ki še nimajo urejene služnosti na svojih zemljiščih. Predstavnika Ministrstva za notranje zadeve sta pojasnila, da se je problematika urejala z več novelami Zakona o nadzoru državne meje, zato so lastniki zemljišč za prvi 2 leti na podlagi zahteve imeli možnost nadomestila, ker pa so bilečasne tehnične ovire postavljene več kot 2 leti in prvotni zakon tega ni urejal, je bil naknadno v zakon dodan člen o izplačilu odškodnin na podlagi sklenjenih služnosti. Tako so se z lastniki zemljišč sklepale služnosti in na tej podlagi izplačevale odškodnine. Predstavnika Ministrstva za notranje zadeve sta pojasnila, da gre za zelo veliko parcel in upravičencev in v mnogih primerih so lastniška razmerja precej zapletena (več upravičencev, zbiranje podatkov o lastnikih v tujini, več lastnikov na isti parceli...). Iz tega razloga se postopki služnosti za vse vse upravičence, do trenutka, ko so se začelečasne tehnične ovire odstranjevati, še niso uredili in bili zaključeni. Reševanju teh odprtih primerov pa je namenjena novela zakona, zato, da ne bi nastala pravna praznina in da bodo tudi ti lastniki dobili izplačane odškodnine.

Komisijo je prav tako zanimalo kako je bilo z izplačili odškodnin za prve 2 leti in ali so bile odškodnine v tem obdobju izplačane vsem lastnikom. Pojasnjeno je bilo, da se obdobje do 24 mesecev s to novelo ne ureja, saj so bila nadomestila za ta čas že v celoti izplačana. Po podatkih Direktorata za logistiko na Ministrstvu za notranje zadeve so za to obdobje pravico do odškodnine uveljavljali takorekoč vsi. Ministrstvo za notranje zadeve je moralo po uradni dolžnosti v vseh zaznanih primerih, kjer je bila ovirana raba zasebnih zemljišč bodisi za 24 mesecev ali za več kot 24 mesecev lastnikom dati ponudbo za nadomestilo. Predstavnika ministrstva sta poudarila, da jim ni znano, da bi kakšen lastnik iz teh izplačil izpadel. Novela torej ureja obdobje po 24 mesecih in to za lastnike, kjer služnost še ni bila sklenjena. Glede višine odškodnin sta predstavnika Ministrstva za notranje zadeve pojasnila, da so zneski za plačilo odškodnino za vse izračunani po enotni metodologiji.

Komisijo je še zanimalo na kakšen način potekajo postopki za izplačilo odškodnin, ali ti postopki potekajo na zahtevo lastnika ali jih po uradni dolžnosti sproži Ministrstvo za notranje zadeve. Komisija je poudarila, da mora biti dolžnost ministrstva, da so vsi lastniki pravočasno in ustrezno obveščeni o postopkih oziroma o pravnih sredstvih, ki so jim na voljo. Predstavnika ministrstva sta poudarila, da 2. odstavek 8.g člena novele govori o tem, da mora ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, v šestih mesecih od prenehanja uporabe zemljišča podati lastnikom zemljišč ponudbo za sklenitev sporazuma o odškodnini. 3. odstavek 8.g člena novele pa pove, da če se lastnik zemljišča ne strinja s predlagano višino odškodnine ali če ne dobi ponudbe lahko predlaga, da o odškodnini odloči pristojno sodišče v nepravdnem postopku. S strani Ministrstva za notranje zadeve je bilo poudarjeno, da je bil ta del dodan zato, da se še dodatno zavaruje pravni položaj lastnikov zemljišč, ki jim še ni bila vpisana služnost, preden so odstraniličasne tehnične ovire z njihovih zemljišč in da bodo dobili nadomestilo kot vsi ostali. Dodatno je bila izpostavljena obveznost in s tem odgovornost Ministrstva za notranje zadeve v veljavnem 5. odstavku 8.c člena, ki pravi, da mora ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, v šestih mesecih po sprejetju sklepa o ustanovitvi služnosti pričeti s postopkom za ustanovitev služnosti v javno korist.

Komisija **je podprla** predlog zakona (Za 6, Proti 1) in za poročevalca na Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo določila državnega svetnika Rajka Fajta.

Ad5) Potrditev zapisnikov 4. redne seje in 5. izredne (1. korespondenčne) seje komisije

Zapisnika sta bila soglasno potrjena.

Ad6) Pobude in vprašanja

Član komisije Miloš Pohole je vprašal, če bo in kdaj komisija obravnavala Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju, EPA 0764 – IX. S strani sekretarke komisije je bilo pojasnjeno, da bo komisija predlog zakona obravnava, le-ta še ni na terminskem planu Državnega zbora in bi ga predvidoma obravnavali zgodaj jeseni (v vmesnem času je bilo s strani Odbora za pravosodje sporočeno, da bodo predlog zakona obravnavali na seji, ki bo 5. septembra 2023 in zato bi komisija predlog zakona predvidoma obravnavala v sredo, 30. avgusta 2023).

mag. Mateja Poljanšek, l. r.
sekretarka

Rajko Fajt, l. r.
predsednik